

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

PROPOSTA Annex. Recomanació sobre el suïcidi

*(S'han introduït els suggeriments i aclariments debatuts en la jornada celebrada el dia 2 d'octubre en el col·legi de periodistes i s'ha consensuat amb el Comitè de Periodisme Gràfic del Col·legi la redacció del punt 4.

Els canvis anteriors es deixen en verd)

Com recull el principi 9 del Codi, el suïcidi és un problema de salut pública que es pot prevenir i que mai no té una causa única.

Cal entendre que una persona amb ideacions o temptatives de suïcidi habitualment no busca la mort com a fi sinó com a mitjà per a deixar de patir. En aquest context, el tractament mediàtic pot influir, segons el to i l'enfocament, tant en la prevenció com en la imitació, així com en l'estigmatització i la culpabilització. Per això cal informar amb especial responsabilitat.

1. Tractament general

S'ha de tractar el suïcidi com un problema de salut pública evitable, que es pot prevenir. S'ha d'informar amb responsabilitat, mantenint la informació sensible en termes generals, sense detalls concrets. Cal mesurar amb cura l'extensió de la notícia i el seguiment que se'n faci, i evitar donar-li una ubicació destacada, perquè s'ha comprovat que la repetició i la publicitat augmenten el risc de suïcidis per contagi o imitació.

És recomanable consultar alguna de les múltiples guies disponibles online per a recolzar la informació i la comunicació sobre el suïcidi. És important incloure recursos d'ajuda. Cal fer visible que demanar ajuda funciona i que hi ha alternatives, i tenir en compte els diferents contextos i sensibilitats.

2. Prevenció

És important incloure informació sobre on i com buscar ajuda: telèfons i recursos disponibles.

Cal recordar que les famílies i les persones de l'entorn poden necessitar suport, i que existeixen serveis específics.

Pot ser útil disposar, dins les redaccions, d'un paràgraf o d'un recurs gràfic preparat amb aquesta informació per incorporar-lo de manera àgil a les notícies.

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

Així mateix, convé informar sobre els factors de risc, que poden ser senyals d'alerta, i sobre el patiment que un intent de suïcidi genera en l'entorn. Mostrar aquesta realitat pot ajudar a la prevenció, fent visible que la mort no posa fi al sofriment, sinó que el trasllada a les persones properes.

3. Detalls

No s'han de simplificar les causes: són múltiples i complexes. Atribuir la mort a un únic fet pot transmetre una imatge distorsionada, afavorir l'estigma i generar sentiments de culpa entre les persones de l'entorn. Qualsevol simplificació en aquest àmbit pot afectar profundament persones que ja estan en dol. Per exemple, si s'afirma que una persona ha mort per suïcidi "a causa d'una ruptura" o "perquè havia perdut la feina", s'està assignant responsabilitat i culpa a la seva exparella o a la persona que va prendre una decisió laboral.

Si hi ha notes o cartes de comiat no s'han de donar detalls ni compartir el contingut. No s'han de donar tampoc detalls del mètode emprat, especialment quan és nou o inusual, ni de com succeeix la mort ni qualificar-la com a "fàcil", "indolora" o que va ser "la solució al seus problemes".

Tampoc s'han de donar detalls del lloc ni representar-lo com a "idíl·lic" o identificar llocs com a "populars" o "punts calents" per als suïcidis.

4. Llenguatge

És especialment important no utilitzar llenguatge sensacionalista o alarmista, que normalitzi, romantitzi o glorifiqui el suïcidi, o que el presenti com una solució viable, raonable o comprensible als problemes. Tampoc com una resposta comuna o acceptable davant la dificultat.

S'han d'evitar paraules com "suïcida". S'aconsella pensar en com es parlaria del tema si fos un altre problema de salut. Per exemple, de la mateixa manera que es diu que algú ha mort per càncer, es recomanen expressions com "mort per suïcidi" en comptes de "s'ha suïcidat". Es recomana el terme "ideació" i també "temptatives" en comptes de "intents".

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

Es pot dir que les xifres han augmentat, però sense exagerar la magnitud del problema. No s'hauria de parlar d' "epidèmia", "creixement imparable" o dir que es "dispara" o que es una "lacra". Tampoc s'ha de glorificar ni banalitzar la mort o el que ha passat. No fer referència al suïcidi com a "reeixit", "fracassat", o com a "intent fallit". Tampoc emprar paraules que tinguin relació amb la criminalització o el pecat com "cometre". S'ha d'intentar emprar en el seu lloc termes com "temptativa de suïcidi", "es va suïcidar" o "es va llevar la vida".

5. Imatges i material gràfic

S'han d'evitar imatges o vídeos dramàtics, sensacionalistes i explícits de la persona que ha mort, del lloc, mètode o del seu entorn en situacions de patiment. Cal tenir en compte que les imatges de funerals i homenatges públics poden augmentar els sentiments de desesperança de les persones vulnerables.

Si es necessiten imatges, es aconsellable que estiguin vinculades a la recerca d'ajuda, al suport i, en general, a un missatge positiu.

6. Fonts i experts

La informació ha de ser precisa, amb dades contrastades i oficials de fonts especialitzades. Quant a testimonis, és preferible comptar amb l'opinió d'experts i evitar entrevistes immediates a familiars o persones en dol. També és valuós comptar amb testimonis de persones que han superat un intent per a la comprensió del suïcidi i dels seus impactes.

Fer visible que el suïcidi es pot prevenir, que hi ha alternatives i històries de recuperació dels supervivents.

7. Col·lectius i contextos sensibles

Extremar la prudència en casos de persones conegudes, menors i col·lectius vulnerables. Hi ha col·lectius més susceptibles al "contagi" com les persones joves.

Si és possible, esmentar les dificultats de salut i evitar especulacions.

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

8. Situacions excepcionals

En casos de suïcidi després de cometre un assassinat s'ha de tenir especial cura perquè atrau l'atenció mediàtica.

9. Entorn digital

S'han d'establir polítiques i protocols per a xarxes socials on s'han d'aplicar els mateixos criteris de prudència. En aquests contextos en els quals la immediatesa i la brevetat són tan importants, cal anar amb compte per no simplificar el problema ni magnificar-lo. S'ha de considerar la conveniència o no de promoure aquestes informacions i de tenir uns materials o missatges preparats.

És més segur no obrir seccions de comentaris, es poden fer advertiments de que són continguts sensibles i, en la mesura que sigui possible, evitar compartir notícies que no compleixin amb les pautes per a informar de manera segura.